UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato in primam Digesti Veteris Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Probationibus & præsumptionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96393

Visual Library

ex vna cauſa ſit debitum, ſecus, ex pluribus cauſis. l. vltim. ſ. quib. mod. pig. vel hypoth. ſol.

ADDITIO.

ALEX. ¶ Lucius. Limita hãc regulam in vno ex heredib⁹ debitoris, volente partem ſoluere, l. ſi teſtamẽto. §. ꝙ ſi duo. j. de fideiu. no. in l. ij. §. ex his. de ver. obli. Quid autẽ in vno ex pluribus fideiuſſorib⁹, vide gl. in l. in his. §. j. j. de ſol. Ad qđ Ro. in legem C. de nat. lib. POMA. ¶ Limita ſeptẽ modis, vt p Alex. in l. quidam exiſtimauerunt. ff. ſi cer. pet. Bolo. in repe. §. Cato. xlv. q. ff. de ver. obli. Math. notabili lxxxiij. tex. in l. ſi cõſtat. C. de compen.

De nautico fœnore. Rubrica II.

LEX VI.

a Feneratoꝛ. [a] Perempta obligatione principali, fruſtra queritur hypothecaria. h. d.

ADDITIO.

a POMA. ¶ Feneratoꝛ. Uel niſi quis pꝛomiſiſſet ſe ſoluturũ in plurib⁹ locis copulatiue, qꝛ ſumma diuideretur, tunc pꝛo rata. tex. eſt ꝛ Bart. ibi. l. non vtiq;. §. ſi quis. ſ. de eo quod cer. loco.

De probationibus, & præſumptionibus. Rub. III.

¶ Dictum eſt ſ. de varijs ꝛ diuerſis actionib. verum, qꝛ in eis
a requirũtur pꝛobatiões, ideo ponitur hic titulus de pꝛoba. ꝛ [a] qꝛ pꝛeſumptio multum operatur circa pꝛobationem, ideo de pꝛeſumptionib. hic dicitur, de quo dic, vt in glo. quam vide.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ De pꝛoba. Que pꝛopꝛie dicatur ꝑbatio, vide Barba. in repe. rub. de fide inſtr. Fel. in rub. extra de pꝛobat. item vide, que dicatur legitima pꝛobatio. que habes in Berta in verbo, pꝛobatio per iuramentum, vbi addidi, ꝛ in repe. rub. de fid. inſtr. vide per quoſdã Mod. CLAV. ¶ Unum nota, quod appellatione pꝛobationis intelligitur de plena ꝑbatione, vt vult Bar. in l. ait pꝛetoꝛ. §. ſi. in vlti. q. j. de re iudic. de quo, ꝛ ibi per Alex. vide plenius per eum in l. licet Imperatoꝛ. j. de lega. j.

LEX I.

1 ☞ Genus intelligitur de parentela.
Genus accipitur pꝛo numero liberoꝛum.
Liberos habens quatuoꝛ, dicitur habere gentem.
2 Statutum puniens coadunantem gentem compꝛehendit coadunantem quatuoꝛ homines.
3 Populi appellatio in quo verificetur.
4 Gentis appellatio latioꝛ eſt quam appellatio generis.

a Quoties. [a] Quero q̃ ẽ dr̃ia iter gen⁹, ꝛ gẽtẽ: gl. dat triplicẽ expoſitionẽ, ſꝫ due vltime tẽdũt ad idẽ. Et pꝛĩo dic † ꝙ gen⁹ ac
1 cipit̃ ꝑ parẽtela. Cũ aũt dico gẽtem, accipit̃ ꝑ numero liberoꝝ. Uñ q hꝫ quatuoꝛ liberos, dꝛ hr̃e gẽtẽ. vñ excuſat̃ a tutela in Italia qđ not. Uidi
2 em̃ † multũ dubitari in iſta terra. Dicebat ſtatutũ, ſi qs coadunauerit gẽtẽ, querit̃ mõ, de quot hominib⁹ verificet̃ iſta appel
* latio: ꝛ iſta lex * facit qđ v̾ificet̃ in quatuoꝛ hominib⁹, ſcḋm iſtaꝫ
b lec. Sꝫ tex. Inſt. de iure naturali. §. oẽs ppl̃i. vr̃ accipere ꝑ eo
3 dẽ gẽtẽ ꝛ ppl̃m. In † quot aũt v̾ificet̃ iſta appellatio ppl̃s, dic vt
4 in c. j. extra de ele. Dixi plene in l. pꝛtoꝛ. §. j. j. vi bo. rap. † Sꝫ ſcḋm
c aliã lec. no. ꝙ † lati⁹ ſumit̃ appellatio gẽtis ꝙ̃ generis, qꝛ genus
d accipitur pꝛo agnatione, genus pꝛo agnatione, ꝛ cognatione.

ADDITIONES.

a ALEX ¶ Quoties. Adde quod Bal. de pa. conſtan. in §. nomina vero, dicit, ſi aliquis habitat in aliqua ciuitate, ꝛ neget̃ eẽ de natiõe eius ciuitatis, ꝙ ille pꝛobare dꝫ habuiſſe ſe oꝛiginẽ in illa ciuitate, allegat hanc regulã ſcḋm vnã lec. ꝛ dicit ſe hic dixiſſe.

* CLAV. ¶ Iſta lex. Quot modis ſumatur vocabulũ, gẽs, Bal. in l. j. §. ſi. ſ. de iuſt. ꝛ iure.

b ¶ Hominib⁹. Aliter videtur loqui ipſe Bar. in allegata l. pꝛetoꝛ. la ij. ff. de vi bo. rap. Pꝛo concoꝛdantia vide cõcoꝛ. ccciij. inc. fiunt ſtatuta per Italiam.

c ALE. ¶ Sꝫ ſcḋm. Uide p Im. i l. ex fctõ. §. ſi qs rogat⁹. j. ad Tre.

d POMA. ¶ Qꝛ genus. Uide Bar. conſi. lvij. vo. ij. in j. co. ꝛ conſ. xiiij. vol. ij. Alex. l. ex facto. §. ſi qs rogatus. ff. ad Treb. Et qualiter quis pꝛobetur eſſe ex deſcendentibus de agnatione, vide Aret. conſi. xxxviij. in ij. dub.

LEX II.

1 ☞ Pꝛobãdi onus dicenti incũbit, niſi ſit pꝛeſumptio pꝛo eodẽ.
2 Neganti quando incumbat onus pꝛobandi.
3 Omnis oꝛatio pꝛiuatiua dicitur negatiua.

1 Ei incumbit. No. † pꝛimo ꝙ ei, qui dicit, incũbit onus ꝑbãdi. Sed cõtra. C. de do. inter vi. ꝛ vxo. l. ẽt. ꝛ j. de do. inter vir. ꝛ vxo l. Quintus. j. eo. l. ſi pactũ. cũ ſi. So. hec reg. eſt bona, niſi ꝑſumptio ſit pꝛo dicente, ita ꝙ trãſferat onus ꝑbãn
* di in aduerſarium, * vt in ꝫ. rijs, ꝛ ſic expeditã habes pꝛimã re
2 gulã, veniamus ad ſecũdã lec. dꝛ h, † ꝙ ei qui negat, nõ incũbit onus ꝑbãdi. Opp. ꝙ negatiua pꝛobetur, vt C. de codi. l. nec codicillos. So. ibi negatiua habet in ſe affirmatiuã implicitã, qꝛ cũ dico, quẽ nõ eſſe ſane mẽtis, tũc implico eum eſſe furioſum.
3 Iſta gl. nõ dicit verum. Omnis † enim oꝛatio dicitur negatiua que eſt pꝛiuatiua, vt l. ſi. inſi. ꝛ ibi no. in ſi. vlt. gl. j. de doli exce. l. inter ſtipulantẽ. in pꝛin. j. de verb. obli. Unde cũ dico aliquez furioſum, dico eũ eſſe nõ ſane mẽtis. Unde per quecũq; verba hoc dicant, ſignificant, pꝛiuationẽ eodẽ mõ, ſi dico aliquem non
a viuere, vel aliquem moꝛtuum eſſe, idem eſt. Et ideo [a] ad ſolutionẽ ꝫ. rij, dic, ꝙ ibi negat̃ quedã qualitas naturalis, que ſcḋm naturam adeſſe ꝑſumitur, ideo neganti incũbit onus ꝑbandi. gl. aſſignat plura alia contraria. Ult. in iſta materia de negatiua diſtingue plenius quã alibi, vt examinat Cy. in l. actoꝛ. C. eo. tit. ꝛ dic, ꝛ ibi plene per eum.

ADDITIONES.

* CLAV. ¶ Aduerſariũ. Intellige tamen hanc limitationem, vt no. idem Bar. in l. cũ de indebito. j. eo.

a P. PAV. P. ¶ Et ideo ad ſolutionẽ contrarij. Alias ſoluit Imo. in l. in illa ſtipulatione, ſi Calendis. j. de verb. obli.

LEX III.

Cum tacitum. Tacitum fideicõmiſſuꝫ etiam in ſecundo teſtamento intelligitur repetitum. h. d.

LEX V.

a Ab ea parte. [a] In negatiua iuris ei, qui negat, incumbit pꝛobatio. h. d. Circa pꝛimã partẽ debes ſcire, ꝙ q̃dã eſt negatiua iuris, q̃ nulllã hꝫ miſturã facti, q̃dã eſt q̃ hꝫ aliquã facti miſturã. Pꝛimo caſu ei incũbit ꝑbatio, hoc eſt ꝑ aperturã libꝛi. Scḋo caſu, vt ſi dico, ꝙ nõ põt eſſe ꝑcuratoꝛ vel aduocat⁹, qꝛ infamis, qꝛ cõdemnat⁹ de tali crimine, certe illud factũ, ꝙ ſis cõdẽnatus, debeo ꝑbare. ꝛ hoc modo intelligat̃ ſecunda pars.

ADDITIO.

a ¶ Ab ea parte. De materia an, ꝛ quando onus pꝛobãdi incũbat actoꝛi, vel reo, vide Feli. in c. ex literis. extra de pꝛoba. iteꝫ vide Pau. de Eleaꝫa. in vj. q. inci. laico repetente. vbi ponit ſi ſtatutũ dicat, ꝙ nõ credatur inſtrumento, niſi ſit regiſtratũ, ꝙ incumbit reo neganti onus pꝛobandi, ꝙ ſit regiſtratum.

LEX VI.

1 ☞ Manifeſtum dicitur quando pꝛobantur indicia ſufficiẽtia ad dolum.
2 Fraus pꝛeſumitur quando quis alienat totum.

1 Patronus. No. hic † ꝙ dicat̃ manifeſte: naꝫ dicitur manifeſte, qñ pꝛobantur indicia ſufficiẽtia ad dolum. l. dolum. C. de dolo.
2 ¶ † Item no. iſtam gl. que dicit ꝙ ſi totuꝫ alienauit, pꝛeſumitur fraus, ꝛ loquitur indiſtincte ex omni alienatione. l. omnes. §. Lucius. j. que in frau. cre. loquit̃ ſolum in donatione. Pꝛo hoc facit quod nota. in l. que teſtamentum. j. eo.

LEX XIIII.

1 ☞ Pꝛobare debet q nõ eſt in poſſeſſione illius iuris qđ aſſerit.
2 Pꝛobationis onus reus poteſt in ſe aſſumere.
3 Clauſula non ſe aſtringens ad pꝛobandum niſi ea, ꝛc. quid operetur.

a Circa. [a] No. ꝙ ei incumbit onus pꝛobãdi, † q
b nõ eſt in quaſi poſſeſſione illius iuris qđ
1 aſſerit. Qđ eſt verũ in iſtis iuribus perſonalib⁹, ſecus in iuribus realib⁹, vt l. ſicuti. §. ſed ſi querat̃. ſ. ſi
2 ſer. vẽd. ¶ Scḋo no. † ꝙ reus põt in ſe aſſumere onus pꝛoba
c tionis. ꝙ gl. intelligit generaliter in quacũq; cauſa. Querit gl. quid ſi reus qui aſſumpſit in ſe onus pꝛobandi non pꝛobat, an
d ſententia ſibi pꝛeiudicat, ac ſi ageret? [b] Dicit gloſ. quod nõ, qđ tene menti. De hac queſtione, ꝛ de alijs vide plene per Cy. C.
3 eo. l. actoꝛ. hodie tamen ſemper, † vt iſte dubietates effugiãtur, apponitur in fine articuloꝛum clauſula iſta, non aſtringens ſe ad omnia pꝛobanda, ſed ad ea tantum, que ſibi ſufficiant ad victoꝛiam ſue cauſe, de hoc dixi plene in l. diuus. j. de re iudi.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Circa. Qñ quaſi poſſeſſio releuet quẽ ab onere ꝑbãdi, dic latiſſime per Bartol. in l. ſi pꝛius. de oper. no. nuntia. in

ver. ter

ver. tertio ad iſtud opp. ꝙ in aliquibus vſq; ad ver. ſexto op. ⁊ qđ
ibi dixi POM. ¶ Vide doc. ⁊ Alex. in l. ſi priꝰ. ff. de noui operis
nuntiatio. CLAVD. Quia glo. hic dicit debere preferri actorē,
vt vterq; velit probare: quia ſi vterque offert poſitiones, quibꝰ
primo erit reſpondendum, vide Specul. in titu. de depoſit. §. quar
to. verſ. hoc quoque. ⁊ ibi Bald. verſic. ſi poſitio.
b ¶ Onus probandi. Vide Fel. in c. cum cauſam. in prin. de re iu
di. in c. j. de reſcri.
c ALEX. ¶ Querit gl. Vid Inſt. de act. §. j. ⁊ oĩno Bal. ĩ l. fruſtra.
C. eo. ⁊ idē tenet glo. no. in c. ex inſinuatione. ex de procuratori.
Vide tamen Bal. in l. qui accuſare. C. de edendo. ⁊ ſequitur Bal.
in l. j. C. ſi aduerſus cerdito. ⁊ contra gl. hic in ver. item quero an
nomini, ⁊c. vide omnino Bal. in l. cum Papinianus. C. de ſen. fa
cit ad ea que dixi poſt Bar. in l. ij. §. ſi publico. de adul. Et ad gl.
hic de aſtringente ſe, ⁊c. adde aliam glo. in l. ſi. C. de fal. CLAVD.
¶ Quid autē ſi de iure ſuo probauit, nec tamen petijt ſententiā
pro ſe pronuntiari, vide Alex. in l. Pomponius. §. iuſſu. de acq.
poſſ. ⁊ ad materiam vide Fely. in c. cum cauſa. de re iudic.
d P. PAV. P. ¶ Ac ſi ageret. Vide Fel. in c. licet cauſam. ver. x. ⁊
vltimo. extra de proba.

LEX XXV.

1 ☞ Preſumptio in ſpecie tollit preſumptionem in genere.
2 Exceptiones due contrarie poſſunt opponi in eodem iudicio, li
cet grauetur onere probandi.
3 Inquiſitus de homicidio ſi negat ſe occidiſſe, ⁊ ſi appareat qđ
occiderit, quod fecit ad ſui defenſionem, auditur.
4 Indebitum, qui ſoluit quid debeat probare.
5 Ignorantia in facto proprio preſumitur, quando certat de dam
no vitando.

a **Cum de indebito.** [a] No. ex † hac lege
1 primo, ꝙ preſum-
ptio in genere tollitur per preſumptionem in ſpecie,
nā hic eſt preſumptio in genere quod ille, ꝙ ſoluit, de
bitū ſoluit, que preſumptio tollitur per preſumptionē in ſpecie
que reſultat ex perſona eius cui ſoluit, vt in principio huius le-
b gis, vel ex perſona [c] ſoluētis [b] vt in minore, muliere, vel ruſtico,
c vt ĩ. e. l. ver. ſi autē. Simile ſ. de in inte. reſt. l. diuus. ⁊ ſic vides ꝙ
ille releuatur ab onere probādi, qui habet pro ſe preſumptionē
2 in ſpecie. Secundo no. caſum † pro opi. quorundā in l. nemo. ĩ. de
exc. ꝙ due exceptiōes cōtrarie poſſunt proponi in eodē iudicio,
reprobata opi. Dy. in c. nullus pluribus. de re. iu. li. vj. Nam vi-
d des [d] hic ꝙ primo negauit ſibi ſolutū, ⁊ iſta erat vna defenſio, poſt
ea cōfitetur, ⁊ dicit ſibi debitū eſſe ſolutū. certe audit, ſed onere
* probādi * grauat. Nec [e] obſtat auth. cōtra qui ꝓpriā. C. de non
e nu. pe. imo illa facit pro, quia auditur ibi veniens cōtra cōfeſſio
3 nē, licet grauetur in aliquo. Et ex † hoc pluries dixi [f] in q. de fa-
f cto, Aliquis negauit [g] ſe occidiſſe hominē, poſtea vult dicere ſe
g occidiſſe ad ſui defenſionē, certe debet audiri, tamē ſibi incūbit
onus probandi, nō tamē grauat adeo, quin audiat. Caſus eſt hic
h in prin. Tertio [h] no. ꝙ ille, qui ſoluit † indebitum debet probare
4 duo. ſ. indebitū eſſe, ⁊ ſe per errorē ſoluiſſe. Sed gl. hic dicit ꝙ eo
5 ipſo ꝙ probat indebitū, preſumit ignorātia. qđ no. ꝙ etiā † in fa-
cto ꝓprio preſumit ignorātia, qū quis certat de dāno vitādo. l.
ſed ⁊ ſi me puté. in prin. ſ. de cōdi. ind. De quo videt caſus. C. de
iur. ⁊ fac. igno. l. ſi poſt diuiſionem. dixi in l. nō fatetur. ĩ. de cōfeſ.

ADDITIONES.

a P. PAV. P. ¶ Cū de indebito. Pro declaratione huius l. quis de-
beat probare indebitū, vide Ale. de quo ſcripſi ad Bar. in rub.
ff. de cōdi. inde. in cōſi. lxxxiij. in j. vol. ⁊ ibi etiā ponit, quid ſi con-
uentus nō negauit, ⁊ plura alia, maxime qū probari poſſit nega-
tiua, ꝙ nō ſit debitū. Itē ad intellectū huius legis vide Iaſ. in l.
Julianꝰ verū debitorē. de cōdi. inde. ⁊ vide in materia Barb. in
c. ſi is, qui. col. j. extra de ſolu. ⁊ quomodo probare debeat indebi
tū, vide Pau. de ca. cōſ. cxxxv. ⁊ pro declaratione huius legis vi
de eundē Pau. cōſ. lxxx. Et vide vnū ſingulare, qđ ponit Comē.
cōſi. lx. inci. creditur libris propter preſumptionē iſtiꝰ legis, ꝙ
nemo preſumit indebitū ſoluere, iuncta quadā alia preſumptio-
ne, de qua ibi per eū, ⁊ ꝙ facilius preſumatur donatio in vltima
volūtate, quā inter viuos, vide Co. cōſ. xxxj. inc. teſtator in teſta
mēto dixit, ⁊ proteſtatus fuit ad finē. In contrariū vide text. in
§. peculiū. Inſt. de lega. ⁊ in l. j. C. de pecu. eius qui lt. mer. vbi ſi
manumittatur ſeruus inter viuos, preſumitur ſibi donatum, ⁊
conceſſum peculiū, ſecus, ſi in vltima volūtate, vide ibi gl. ⁊ doc. ⁊
cogita an ratio gl. ibi ſit bona, quia potius illo caſu preſumit do
natio inter viuos. Et vide rationē quā mouetur Comē. in di-
cto conſ. Itē circa iſtā materiā, an quis preſumatur donare ⁊ ia
ctare ſuū, vide que habes poſt Bar. in l. ij. §. circa. ff. de excep. do
li. Et dū dici ſolet, ꝙ potius preſumitur fatuitas, quā donatio
ſecundū Bal. in l. generaliter. C. de nō nū. pecu. adde ꝙ potius
preſumit delictū, quā donatio, vide Ab. in c. eccleſia. el ij. extra,
vt lite pend. in vlt. col. p ea, que notātur in l. Labeo. cū ſequē. ff.
de pac. Adde etiā ꝙ quelibet alia preſumptio excludit iſtam p-
ſumptionē donationis, etiam ſi actus inualidus redderetur. ita
Iaſ. in l. ſi non ſortē. §. primo. ff. de condic. indeb. Itē circa illud
qđ dicitur hic de promiſſiōe ſine cauſa, adde ꝙ ſi teſtes producti
ad probandū promiſſionē ſine cauſa, dicant ſe nō recordari quis
cōtractus fuerit factus, nec qualiter, ſed bene ſcire ꝙ nō fuit ex-
preſſa aliqua cauſa, ſatis probatur, vide Fel. in c. ſicut. de re iu-
dic. An autē requiratur cauſa ſpecialis, ⁊ certa, an vero ſufficiat
generalis, puta ex cauſa venditionis vide Pau. de ca. ⁊ Ang. in
l. generaliter. poſt Bar. C. de non nume. pec. ⁊ alia que habes ad
Barto. in l. ij. §. circa. de excep. doli vide Alexan. conſi. iiij. vol. j.
b ALEX. ¶ Soluentis. Vide qđ ad ꝓpoſitū de muliere ⁊ ruſtico,
ſcripſi poſt Bar. in l. ſi. C. de iur. ⁊ fac. ign. ⁊ qđ no. in l. cū de in rē
verſo. de vſur. ⁊ adde quod vbi mulier, ⁊ ruſticus excuſantur in
iure, illud fallit, niſi actum facerent clam ſecundum Bal. per gl.
ibi in l. j. C. de interdi. mat. ⁊ ibi no. Bal.
c ALEX. ¶ Si autem iſtā legē in verſi. ſi autē pro parte. an cogat
agnoſcēs partē ſoluere reſiduū, vide Bal. ꝙ ſic in l. cū fidē, de nō
nu. pe. Et per hāc legē pōt decidi q̄ſtio. Quid, ſi vēditor neget
ſe vēdidiſſe, poſtea cōuictus opponit exceptionē pretij nō ſoluti,
an audiatur? de quo per Bal. in l. per hāc. C. de tēp. ap. ⁊ dū hic
habetur cui incumbat onus probādi ſolutū fuiſſe debitū, ⁊c. vide
gl. no. ⁊ ꝙ ibi Bal. in l. ij. C. de don. ante nup. ⁊ Imo. q hāc decla-
rat in l. a Titio. de ver. obl. POMA. ¶ Ad intellectū huiꝰ l. vide
Alex. conſi. lxxxviij. vol. iij. ⁊ Ro. conſ. ccxix. Alex. conſi. cxix. vo.
iij. ⁊ no. ꝙ hoc eſt adeo verū, ꝙ quis nō preſumitur iactare ſuū, ⁊
renuntiare iuri ſuo, ꝙ etiā per actū contrariū ex interuallo fa-
ctū non videtur primo renūtiare. Ita Ale. conſi. xxvij. vol. iij. ⁊
conſi. cxj. vol. iij. ⁊ not. ad iſtā l. ꝙ potius preſumitur error iuris
quā donatio. Alex. conſi. lxxx. vol. ij. Are. conſi. xxxv. Alex. conſ.
xxxiij. vol. iij. vbi facit, ꝙ in dubio nō preſumitur quē renuntiaſſe
iuri ſuo, ſeu priuilegio, ⁊ ꝙ capiēda eſt omnis cōiectura potius,
quā renuntiatio. Vide eū conſi. cliiij. vol. v. vbi dicit, ꝙ promit-
tens reddere rationē adminiſtratorū, ⁊ reliquorū, id eſt aſſum-
ptionē tutele, nō videtur renuntiare legato de predictis facto.
d POMA. ¶ Vides hic. Vide Alex. ĩ l. ſi priꝰ. in ſi. ff. de noui oper.
nun. ⁊ conſi. lxij. vol. iij. ⁊ conſi. lxxvij. vol. j. ⁊ tex. ⁊ ibi Panor. in c.
literas. ⁊ ſcribentes, de preſump.
* CLAVD. ¶ Probandi. Qualiter iſtud intelligatur, ⁊ an, ⁊ que, ⁊
quando negatio poſſit reuocari, ⁊ an ſufficiat procuratorem ne-
gaſſe, vide Alex. conſi. lxxxiij. vol. j.
e ALEX. ¶ Nec ob. auth. ⁊ ibi vide Bal. ⁊ que ſcripſi in l. etiā. §. lz.
ſol. matri.
f POMA. ¶ Dixi. Vide Fel. in c. paſtoralis. de excep. Iaſ. in l. j.
C. de fur. Pan. in c. is, qui. ⁊ ibi in addi. de ſoluti.
g ALEX. ¶ Aliquis negauit. Bar. in auth. cōtra qui propriam. C.
de nō nu. pec. ſed qd ſi cōfitetur a principio ſe occidiſſe, ſubdēs, ꝙ
fecit ad ſui defenſionē, an iuuetur ſine alia probatione? vide tex.
⁊ ibi habeo ĩ apoſtilla antiqua, in l. ſi filius. §. exceptionibꝰ. ſ. de
interro. act. Adde Bal. in c. j. §. item vaſallus. el j. de controuer.
inue. vbi ad hoc poſui duo no. dicta, que oĩno vide ⁊ maxime ſecū
dū dictū. Et ad queſtionē Bar. hic vide Jo. an. in merc. in regu
la, nullus pluribus. Faciūt no. per doc. in l. nemo. ſ. de exce. in l.
nō vtique. e. ti. Et quid ſi in vno contextu facta eſt hec reſpōſio.
dico me occidiſſe, ſed ad mei defenſionē, vide Bar. in conſi. ix. qđ
inc. quidā accuſatus de homicidio cōparens, ⁊c. Bal. in l. j. C. de
confeſ. poſt Cy. Arc. in c. j. de cōfeſ. in vi. ⁊ Bal. in addi. Spec. in
tit. de cōfeſ. vbi tenet idem ꝙ in d. l. j. ⁊ idem no. Bal. ⁊ Sal. in l.
iubemus. C. de app. ⁊ in l. j. C. de edi. diui Adr. alias de edi. act. ⁊
dū ſ. allegaui Bal. in d. §. item vaſallus. ibi ponderat multū tex.
in c. dilecto. de accu. quem etiam ponderauit in dicta auth. con-
tra qui propriam. Adde Bald. conſi. ccxlv. ij. lib. vbi ponit de eo
qui fuit accuſatus, quod fraudauit gabellam, ⁊ ipſe reſpōdit ſe
extraxiſſe merces, ſed cum licētia datiarij. incip. dauanti a voi.
⁊ vide Bart. conſi. cclxxviij. inc. Catharina accuſauit.
h ALEX. ¶ Tertio not. ⁊c. Per Bar. in l. non fatetur. ĩ. de cōfeſ.
POMA. ¶ Vide Alex. cōſ. lxxxiij. vol. j. ⁊ cōſ. clxiij. vol. v. vbi di
cit hanc gl. procedere non ſolū in ſciente, ſed etiā in permittēte.

1 ☞ Promiſſioni facte ſine cauſa quando ſtetur.
2 Probatio contra promiſſionem in ſcriptis factam non admitti
tur, niſi per contrariam ſcripturam.

a **§. Sed hoc.** [a] Not. quod † promiſſioni facte ſine cauſa
1 non ſtatur. Quod intelligunt quidam in
promiſſione ſimplici nō continente ſtipulationē, alias illa p-
b miſſio haberet vim donationis. l. Campanus. ĩ. de opr. li. [b] quod
examinatur per Cy. in l. generaliter. C. de non nu. pe. Ego exami
2 naui in l. ij. §. circa. ĩ. de doli excep. Secundo no. † qđ contra com
miſſionem factam in ſcriptis non admittitur probatio, niſi per
contrariam ſcripturam: ſecus, ſi confeſſio fuerit facta ſine ſcri-

ptis. De quo plene in l. generaliter. C. de non nume. pecu.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Sed de hoc. Vide Bart. latius in l. nuda ratio. ꝑ totū ſ. de donatio. POM. ¶ Declara vt ꝑ Barb. cōſi. xxv. vo. j. Ale. in l. diuortio. j. col. ff. de ver. obl. ⁊ cōſ. iiij. vol. j. ⁊ cōſ. liij. ⁊ cōſi. lxxxiiij. eo. vol. j. vbi dat pulchra exempla qñ cōfeſſio dicat̄ cōtinere caſum. ⁊ cōſi. clxxj. vol. ij. vbi ponit de ſcriptura cōtinente rationes ſine cauſa, vel cū cauſa, ſ3 obſcura. ⁊ cōſ. ix. vol. v. CLAV. ¶ Et ad intellectū hui⁹ ſ. vide Bar. in l. que dotis. ⁊ ibi Alex. ſ. ſol. mat. P. PAV. P. ¶ Vide per Fely. in c. ſi cautio. extra de fide inſtru. vbi ponit xvj. limitatio. vide vnam deciſionem relatā per Barb. in rub. extra depoſi. ſi autem aliquis dicit ſe debitorem ex tali cauſa, videt̄ promittere. Bar. ex l. ſentētia de teſta. tutela.

b ALEX. ¶ De oper. lib. S3 pone, ꝑceſſerat inſtrumētū cōtinēs ſummā mille depoſitā, quā ꝓmiſerat reſtituere, poſtea cōfectū fuit aliō inſtrumentū cōtinēs promiſſionē in centū, ⁊ nō erat adiecta cauſa, an vltimus cōtractus teneat? Et videtur, ꝙ nō. qa cauſam nō cōtinet, vt hic, ⁊ l. generalit̄. C. de nō nu. pec. ⁊ c. ſi cautio. de fide inſt. quāuis in inſtrumēto, ꝓmiſſor cōfiteat̄ ſe debitorē, ⁊ ſolēniter promiſit dare, ⁊ reſtituere per ſtipulationē, q2 ex quo totū illud dicit̄ eſſe de cōfeſſione partis promittētis cum nō exprimat̄ cauſa quare debitū peruenerit ad ipſum promittentē, nō dicit̄ habere ſufficiētē cauſam illud inſtrumentū, vt videtur gl. in d. c. ſi cautio. ⁊ expreſſius gl. j. hic in d. ſ. fi. q̄ vult, ꝙ ſiue qs cōfiteatur ſe debere decē, ſiue cōfiteatur ſe accepiſſe decē, ſemꝑ alio nō expreſſo, dicat̄ confeſſio ſine cauſa. Et dicit hic Sal. ꝙ iſta gl. hic in fi. vult ꝙ ſi quis per ſtipulationē dare decē Titio promiſerit que ab eo accepit, dicatur hec ſtipulatio eſſe indiſcreta, ſine cauſa, ⁊ ita tenet, ⁊ nō valet, l3 dubitet. Neq3 tūc ſ3 eū pōt dici, ꝙ cenſeat̄ facta animo donandi, q2 promiſſio iſta habet cauſam. ſ. ꝙ accepit ab eo cui promittit. Tñ dic, ꝙ nō eſt valida. Unde talis cauſa eſt cōſiderāda nō vt faciat, ꝙ ſtipulatio obligationē producat, ſed vt operet̄, ꝙ declarat mentē promittētis fuiſſe nolle donare: Ideo videt̄ ꝙ talis promiſſio ſine cauſa, iūcta etiā cū cōfeſſiōe ſine cauſa, nō ſit efficax, vt etiā ſatis videtur probari in d. c. ſi cautio. ⁊ ibi gl. in ver. ſi cauſam. Sed cōtrariū puto. ſ. ꝙ imo videt̄ habere cām talis promiſſio, ⁊ aſſertio ꝑ l. Publia. ſ. fi. s. depoſiti. ⁊ ibi Ful. ⁊ ꝙ no. Sali. in l. j. C. de cōfeſ. ver. ſ3 iuxta predicta quero, an ſi quis cōfiteatur, vbi dicit, ꝙ ſi qs cōfitet̄ ſe eſſe debitorē Titij. in centū pro reſto, ⁊ ſaldo rationū dicit̄ confeſſio iſta habere cauſam maxime per d. l. Publia. in fi. ibi itē ratione patris. Preterea ⁊ alia ratione, pone tibi talē promiſſionē fuiſſe factā ex certa ſciētia, q2 ita iſtrumētū dicat, vt ſic nō poſſit allegari preſumptio erroris. vt notat Bart. ⁊ alij. in l. ſi dari. de ver. obli. ⁊ in l. ſed ⁊ ſi qs. ſ. fi. ſi quis cau. ⁊ l. fi. ſ. pen. de cōd. inde. ⁊ Bal. in ru. C. de cōfeſ. ⁊ in l. j. e. tit. ⁊ in l. mater. C. de rei ven. ⁊ in l. ij. ⁊ in vij. q. ī fi. C. de reſcin. ven. ⁊ Imo. in l. a Titio poſt mediū. de ver. obl. Sed ita ē, ꝙ vbi ꝓmiſſio fit, etiā ſine aliqua cauſa diſcreta, vl̄ ſpecificata, videt̄ facta animo donādi, vt oēs cōcludūt in l. Cāpanus, de ope. lib. ar. l. cuius ꝑ errorē. de reg. iur. ⁊ maxime ꝑ illa verba appoſita in inſtrumento. ſ. ex certa ſciētia preſumit̄ cauſa donatiōis. et expreſſe dicit Bal. in rub. C. de cōfeſ. ⁊ Imo. in d. l. a Titio. de ver. obl. ⁊ Pau. de ca. in l. hoc iure. de dona. ⁊ in l. ſi diuortio. de ver. ob. Et iſtud eſt verū, etiā ſi in ꝓmiſſione facta ex certa ſcientia, iuncta eſt cōfeſſio ſine cauſa, ex certa ſciētia. Sed An. in d. c. ſi cautio. in ver. ad ſecūdū eſt dicendū. vt ibi etiā Ab. ⁊ Dy. in reg. qđ ſemel. de reg. iur. in vj. ⁊ Bal. in rub. C. de cōfeſ. ⁊ in l. fi. C. ſi cer. pe. ad fi. ꝓponit rationē diuerſitatis quare cōfeſſio ſine cauſa ſciēter facta, nō inducit donationē ſicut promiſſio ſine cauſa. ⁊ vide Bart. in l. nō dubiū ad fi. C. de legi. ⁊ que dixi in d. l. Publia. ſ. fi. s. depoſi. vbi retuli dictū Inn. in d. c. ſi cautio. dū dicebat, ꝙ qñ quis cōfitetur ſe debere centū Titio, que per ſtipulationē reddere promittit, tūc clarū eſt ꝙ ꝓmiſſio nō obliget cū effectu, q2 cū cōfeſſio ſine cauſa ñ valeat, ita neque. promiſſio ſine ſtipulatione. Fallit qñ ex certa ſcientia promittitur, vt s. Nec etiā dicat̄, ꝙ nō pōt dici, ꝙ nō habuerit animū donandi promiſſor, quū expreſſit cōfeſſionē ſine cauſa, quia dico ꝙ illud poteſt eſſe verū in dubio. Sed qñ ex certa ſcientia facit, tūc nō poteſt dici ꝙ nō videatur habuiſſe animū donādi. Poſtquā enim ſciebat cauſam nō ſubeſſe, nō cadit, niſi ꝑſumptio donationis. alias ſequeretur, ꝙ ſi ſoluo ex aliqua cauſa quā ſcio eſſe inefficacē ſeu nō ſubſiſtere, nō videretur donatio, cuius contrariū ꝓbatur in d. l. cuius per errorē. Et idē debet eſſe in promiſſiōe, qđ in ſolutione. l. fi. C. ad l. fal. l. ſi patronus. ff. de don. Facit quod in ſimili dicitur, ꝙ ſi alicui promitto ex cauſa de preterito, que turpis erat reſpectu accipientis, videor donare, cum ſciam illā cauſam non eſſe efficacem, vt ſubtiliter probatur in l. pe. ff. de condi. ob turpem cauſam. ſecundum Raph. Cu. in l. generaliter. ⁊ in l. ſi ſtipuler. de ver. ob. Facit quod habetur in l. j. in prin. C. de rei vxo. act. vbi eodem modo, ⁊ ſi inutiliter, ⁊c. Et hoc maxime procedit, quādo iuramētū interuenit in inſtrumēto, q2 tū operat̄, eſt vt ſtipulatio, q̄ ſi vt acceſſoria valere nō pt̄, valebit vt principalis, ſm Bar. in d. l. ſi qs ꝓ eo. in viij. mēbro. de fideiu. ⁊ dixi in d. l. Publia. Nec ad hoc obſtat ſi dicat̄, ꝙ donatio nō v3 ſine inſinuatione: q2 rñdeo, ꝙ imo nō vitiat̄ vſq3 ad ſummā quingentorū ſolidorū auri. l. ſi qs ꝓ redēptione. C. de dona. l. ſancim⁹. eo. tit. Io. An. in addi. Spe. ī ti. de inſtr. edi. in ſ. porro. ⁊ Guli. ⁊ Bal. in l. illud. C. de ſacroſ. eccle. Et hoc intelligatur de illis ſolidis auri, quorū lxxij. faciūt librā auri. l. q̊ties. C. de ſuſc. ⁊ arcar. li. x. ⁊ in l. quicūq3. C. de ſer. fug. ⁊ in c. fi. de Iud. ⁊ dicit Bar. in d. l. quocets. qđ loco illorū lxxij. cōſtituētiū librā auri, ponim⁹ xcvj. duc. Vene. q cōſtituūt librā auri legalē. Quinimo virtute iuramēti nō pōt donatio infringi, quāuis nō fuiſſet inſinuata, ſ3 verā opi. tñ q2 d3 iur̄m ſeruari, qñ ſine interitu, ⁊c. tñ donatio ex inſinuatione nō eſt penitus inimica legib⁹, q2 v3, ſaltē vſq3 ad ſummam quingētorū, ⁊ v3 etiā in caſib⁹ de quib⁹, in l. ſi quis ꝓ redēptiōe. ⁊ in auth. itē a priuatis. C. de dona. De ſecūdo vid q̄ ibi ſcripſi. Itē ⁊ alia ratiōe nō poteſt allegari cōfeſſio, ꝙ ſtipulatio ſit ſine cauſa, puta qñ ex forma ſtatuti in ī aliq̄ ciuitate inſtrumēta guarētigiata haberent executionē paratā: ſm Bal. in l. ſi cauſam. de execu. rei iud. ⁊ ſequit̄ Pet. de Anc. ī repe. c. canonū ſtatuta. de cōſti. in vſi. iuxta hoc mēbrū pone. Et dato, ꝙ illa cōfeſſio poſſit dici ſine cauſa, ⁊ ꝙ non poſſit in totū ſubſiſtere, vt donatio, tñ cōfeſſio ſine cauſa nō dicit̄ in totū inutilis, quoniā v3 quo ad ſemiplenā probationē, ſi ꝑ eū cui facta eſt cōfeſſio, allegat̄ aliqua cauſa, vt voluit Spe. ſequēs Mar. de Fano. in ti. depoſiti. ſ. nūc videndū. ver. q̄ eſt ratio. cū ver. ſeq. ꝑ l. inſtr̄a. C. de ꝓba. ⁊ ſequit̄ hoc Ant. Imo. ⁊ Iaco. ⁊ Abb. in d. c. ſi cautio. Et l3 iſti nō dicāt, nos Legiſte habemus duas gl. vnā in l. iij. ſ. eiuſdē. in vb. ſpeciē. j. de teſti. aliā in l. inter chartulas. in vſ. vanitate. C. de cōue. fiſ. debi. li. x. ⁊ ꝑ ꝯñs pōt deferri iur̄m in ſupplemētū ſemiplene ꝓbatiōis iuxta l. admonēdi. de iureiu. ⁊ in l. in bone fidei. de iureiu. ⁊ in c. fi. e. ti. de iureiu. Nō obſt. allegata in ꝯtrariū: q2 poſito, ꝙ illa cōfeſſio ſine cauſa duret, tñ ex q̊ in inſtr̄o eſt ex certa ſciētia, v3 in vi3 donationis. vt s. Nec ad hoc obſtat gl. j. q̄ eſt hic, in fi. pōderādo eā, vt facit hic Sal. q2 in iſta gl. dicit totū ꝯtrariū. Et ita inter ceteros tz hic Cy. in addi. qm̄ gl. hic in fi. dicit, vel ſic ꝓmiſi decē q̄ ꝑ ſtipulationē accepi. Illa verba refert gl. ad ea, q̄ ꝓrime dixerat ibi dū dixerat, ſecus ſi dicat, accepi. Et ſic refert ad caſu3, in quo dixerat ꝓmiſſionē valere, ⁊ in fi. ſui dicti ponit aliū caſum, ī quo intēdit ſtipulationē valere. S3 Sali. intellexit, ꝙ caſus ibi poſitus in fi. glo. referat̄ ſolū ad dicta per gl. in prin. ⁊ nō ad proxima precedētia. Illa gl. nō loquit̄, qñ promiſſio eſſet facta a ſciēte nullā efficacē cauſam ſubeſſe. ¶ Add qđ voluit Bal. ꝯſ. cccc xxij. iiij. li. inci. inter Io. ⁊ Aloiſium. vbi duo ſocij calculatis rationibus ſe viciſſim liberauerant, deinde vnus alteri fecerat inſtrumentum de ſexcentis pro reſto rationis, ſed non dicebat ex qua cauſa. dicit Bal. ꝙ ex precedentibus preſumit̄ cauſa, ⁊ ſi in inſtrumēto eſt, ⁊ ex certa ſciētia, ꝙ efficaciter probat, licet nō ſit cauſa.

LEX XXVI.

a PRocula. Ro. ꝙ hic videtur remiſſum fideicōmiſſum tacite ex ceſſatione lōgi tēporis, ⁊ cōputatione rationū ſepius facta, ⁊ taciturnitate huius fideicōmiſſi, quarū ſi quedam defecerunt, non ſufficeret. Ita no. in l. libertis. ſ. j. ſ. de ali. ⁊ cib. leg.

ADDITIO.

a P. PAV. P. ¶ Procula. Vide Ro. conſi. cxliij. Alex. conſil. xlvi. ⁊ cōſi. lvj. vol. iiij gl. in l. libertis quos. ſ. manumiſſis. de ali. ⁊ cib. leg. Ale. in addi. Bar. ⁊ Imo. in l. que dotis. ſol. mat. ꝑ Ro. cōſi. xvij. vbi ponit duos caſus in quibus ex ſola diuturnitate tēporis inducitur remiſſio tacita. Itē vide vnā queſtionē quā ponit Are. in l. recuſari. de acq. here. vbi ponit de ſorore que diu ſtetit cū fratrib⁹, ⁊ nūquā petijt partē hereditatis, ſed ſolum ea que ſibi erant neceſſaria, an videatur renūtiare hereditati, vide etiā circa iſtā legem Deci. conſ. lxxix. ALEX. ¶ Vide Bal. in l. cū ꝓponas. C. de pac. ⁊ omnino in l. ſi certis annis. eo. ti. vbi cōcordat cū Bar. hic. POMA. ¶ Vide Barb. cōſi. xv. vol. j. Et an regrat̄ quod iſta tria, de quibus hic, concurrāt, vide Alex. in l. que dotis. ff. ſol. mat. ⁊ conſi. lvj. in vlt. col. in iiij. vol. ⁊ per Fely. in c. literas. de preſum. Bar. conſi. cxxiiij. ⁊ Ro. conſi. cxliij. conſi. xlvj. in fi. vol. j. ⁊ Barb. in c. cum M. de conſti.

LEX XXVII.

1 ☞ Teſtator ſi confiteatur ſe debere decem Titio, Titius non capiet, vt debitum, ſed vt legatum, niſi debitum probetur.

2 Confeſſio patris ſe habuiſſe a filio ſpurio decē inter viuos, preſumitur fraudulosa.

3 Venditio omnium bonorum preſumitur fraudulosa.

1 QUi teſtamentū. Ro. † ꝙ licet teſtator in teſtamento confiteatur aliquid ſe debere, tamen illud non capiet legatarius, vt debit

debitū,ſed vt legatū,niſi debitū probetur,vt hic,⁊ l.legaui.ī.de
lib.leg.que lex loqtur,etiā qn̄ relinqtur capaci. qđ eſt notādū,
⁊ ſic nō capiet ante alios legatarios, ⁊ Falcidia detrahet̃ ſicut
b de alijs.¶ Scđo no.bvnā q̄onē quā†q̄rit gl.qđ ſi inter viuos[c]
2 aliqs cōfeſſ..s fuit ſe habuiſſe a filio ſuo ſpurio. Et đt gl. ꝙ tūc
c valet.Et no.iſtā gl.inquātū đt qđ inter viuos nō p̄ſumit̃ fraus,
ſed eā reprehēdit Jac.de Bel. ⁊ đt qđ eſt caſus in l.j.C.de nat,
lib.vbi eo ipſo ꝙ reperit̃ apud filiū de bonis p̄ris,p̄ſumit̃ frau-
3 duloſe factū.¶ Ultimo no.†gl.q̄ dicit vēditionē omniū bono-
rū eſſe fraudulosam,ar.l.oēs.§.Lucius.q̄ in frau.cre.lȝ illa lex
loquat̃ in donatione.¶ Idē no.in l.p̄onus.ā.e.qđ vident̃ tene
re doc.in l.ij.C.ſi in frau.pa.¶ Quero quid ſi vēdidi oīa bona
mea,nō ſub iſta appellatiōe oīa,ſȝ vēdidi ſingulariter illā ⁊ illā
rem,ita ꝙ mihi nihil remāſit.Dic vt in l.nomē.§.ſi.ī.de lega.iij.

ADDITIONES,

a ALEX ¶ Qui teſtm̄.Et intellige iſtū tex.⁊ ſiſes, qn̄ ſit cōfeſſio
in fauorē nō capacis,ad quē ordinat̃ naturalis affectio,vt ī ſpu
rio,ſec⁹ in alio,vt in bānito,ſm Bal.in l.j.in prin .C.de fal,cau.
adie.¶POMA.Uide Barb.ꝯſi.xxx ij.vol.q2 aūt nō vȝ iſta ꝯfeſ
ſio,vide Bal.in l.ſi.C.de epi.⁊ cle.Uide Alex.cōſi.iiij.in iij.vol.
⁊ cōſi.j.iij.vol.⁊ cōſi.xvj.in ſi.e.vol.⁊ cōſi.xviij.in iiij.volu.Raph.
Cu.cōſi.xxxj.in vlt.dub,in vlt.col.Et vide Alex.cōſil.xviij.in j.
col.in iij.vol.⁊ q̄ ſcripſi ad Bar.in ſimili in l.ſi forte.ff.de caſtrē.
pec.Alex.ꝯſi.cxxv.ad ſi.in iij vol.Ro.ꝯſi.ccxvj.Et Cardi.cōſi.
cxliiij.col.ſi.⁊ Aret.ꝯſi.lxiij.Et Soci.ꝯſi.lxv.vbi loquitur in cō
feſſione emanata inter virū ⁊ vxorem,cōſtante matrimonio, Et
Bal.conſi.ccccxcviij.in j.parte.vbi ponit pulchrum caſum.
b ALEX.¶ Scđo not.Pater cōſitendo ſe debitorem filij ſpurij,
non pōt ſibi ob hoc aliqđ dare,⁊ q̄cquid penes filium ſpuriū re-
peritur,preſumitur per fraudē eſſe.Idē tenet Bart. in d.l.j.C.
de nat.lib.⁊ ibi Bal.⁊ Bar.⁊ doc.in l.ſi is qui heres,de vulga.⁊
pup.Adde Bal.conſi.ccxli.incip.ſpurio.ij.lib.
P.PAV.P.¶ Inter viuos.Uide late Alex.cōſi.xviij.volu.iij.

De fide inſtrumentorum. Rubr.iiii.

LEX I.

a **I**nſtrumentorum.[a] Uides er
go,ꝙ ex al-
luſione vocabuli ſumitur propria ſignificatio.
Hoc examinaui in repetitione l.omnes populi,
ā.de iuſti.⁊ iure.⁊ ibi vide,vbi plene dixi. verſic.
quero vnde ſumatur.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Inſtrorū.Iſtā legē no.alle.Bar.in l.admonēdi.in vl
timis verbis.ā.de iureiu,Et vide qđ ibi dixi in ſi. Sed quid in
priuata ſcriptura,vtrū veniat appellatione inſtr̄i:vide Bart.
in l.j.de iura.calū.⁊ qđ not.in l.in fraudem.§.neq̃ inſtr̄a.de iur.
ſiſ.Uide qđ dixi in d.l.admonēdi.in ſi.Limita hāc l.preterꝙ in
dilationib⁹.Nā ſi data eſt dilatio ad p̄ducēdū inſtr̄a,nō poterit
p̄ducere poſt didicita teſtificata.Dicit Bal.hic,⁊ in l.ſi ex fal-
ſis.C.de trāſac.vbi omnino vide q̄ dixi.Et an appellatione in-
ſtrumētorū veniāt acta:vide Bar.in l.in fraudē.§.neq̃.de iure
ſiſ.Et an veniat teſtm̄,tex.ꝙ ſic.⁊ ibi vide Bar.ī l.ſi ijdē codicil
li.C.de codi.Sed an priuata ſcriptura veniat appellatione in-
ſtrumētorū,vide Bar.in d.l.j.C.de iura.calū.⁊ qđ not.in d.l.in
fraudē.§.neq̃.Adde,qn̄ appellatione inſtr̄i veniat priuata ſcri
ptura,pulchre Ro.cōſi.xxiij.inci.neſcio qđ dubitatis. Et an ap
pellatione actorū veniat ſn̄ia.vide Jo.And.in addi.ad Spe.in
tit.de ſentētia.Bal.cōſi.cccxxxviij.j.lib.¶POMA. Ad iſtū tex.
vide Bar.in l.in fraudem.§.neq̃.ff.de iure ſiſ.Alex.in l.ſi ex fal
ſis.in j.col.C.de tranſac.Ro.conſi.xxiij.in ij.dubio.
P.PAV.P. ¶ Inſtrorū. An autē ſtatutū faciens mentionem de
inſtrumentis,cōprehendat acta,vide Ang.conſi.xlix.incip. re-
pertū.Itē ꝙ licet de iure cōmuni appellatione inſtrumēti etiā
veniat ſcriptura formata,ſecus tamen ſit de cōmuni vſu loquen
di.vide Fran.cōſi.lj.alias l.vide omnino Ro.conſil.lxxvij.ad ſi.
Feli.in rub.de ſi.inſtr.ad ſi. Item,an, ⁊ qn̄ appellatione ſcriptu
re veniat omne illud,qđ inſtruit cauſam,vide Berta.in trac. de
gabel.in iij.parte octaue partis prin.vide Barb.in repe. rubri.
de fide inſtru. Item an appellatione inſtr̄i veniant teſtes. vide
Feli.in c.peruenit.extra de teſt.cog.⁊ in rub.de fide inſtru. ver.
ſecūda cōcluſio.vbi ponit,an de cōmuni vſu loquēdi appellatio
ne inſtrorum veniant teſtes,⁊ ecōtra,⁊ an ſcriptura priuata,vi-
de de iſtis Iaſ.in repetitio.l.admonēdi.ff.de iureiur.

LEX III.

1 ☞ Debitor ſi confiteatur hodie,qđ Titius ſibi mutuauit iam
ſex menſib⁹ elapſis,iſta cōfeſſio non preiudicat alteri creditori,

a **R**Epetita.[a] Iſtā legem intelligo in ſcriptura
priuata. Nam notarius, qui ſcribe
ret inſtr̄m,⁊ apponeret alium diem,tūc ſine dubio cō-
mitteret falſum. Item intellige,qđ hic fuit appoſita
dies non vera. Nā loquitur de die cōſcripti inſtr̄i. Nā ſi inſtr̄m
1 cōtineret verū diem hoc modo,Hodie cōfiteor,†qđ tu mutua-
ſti mihi centū,iam ſunt ſex mēſes ſub obligatione bonorū meo-
rum,tūc inſtr̄m iſtud nō eſſet falſum, ſed iſta cōfeſſio debitoris
nō preiudicaret alteri creditori,vt l.ſi ſuperatus.ā.de pig.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Repetita,Adde qđ no.dixi poſt Bar.in ſimi. in l.di-
uus,§.item Senatus.ff.de fal.Et vide qđ no.Bar. in l.ſi teſta-
mētum.de teſta.⁊ qđ ibi dixi,qualis dies debet poni in inſtr̄o.
Et hic adde Bal.poſt gl.in l.ſcripturas.per illū tex.C.qui pot.
in pig.hab.⁊ idem qđ Bar.hic,tenet Spe.in tit.de oblig.⁊ ſol.
§.j.ver.ſed quid ecce.

---

a ## De teſtibus.[a] Rubrica v.

ADDITIO.

a P.PAV.P.¶ De teſtibus.An probatio que ſit viua voce per te-
ſtes,ſit dignior,quam illa que ſit per inſtrumenta:vide Feli.in
rub.de fide inſtru.⁊ ibi etiam quod quedā probātur per teſtes,
que non per inſtrumenta ⁊ ecōtra,vide etiā ad Bar.in l.in exer
cendis.C.de fide inſtru.vbi alia habes.

LEX I.

a **T**Eſtimoniorum.[a] Et hoc qđ hic
dicit in pecu-
niarijs litibus,dicunt quidam quod cauſa dici-
tur ciuilis,⁊ lis dicitur criminalis,de quo hic in
gl.in verb.litibus.⁊ l.cauſas vel lites.C. de trāſ
actionibus.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Teſtimoniorū.Ad hūc ti.Adde qđ iudex pōt,ſi vult,
non credere teſti.vide Bar.in l.Lucius.in fin.ā.de his qui not,
infami.
1 ☞ Iudex refrenat numerum teſtium,⁊ quomodo.
a **§.Quanquam.**[a] Not.†qđ iudex pōt refrenare
1 numerū teſtium.[b] ¶ Sed quero
b qualiter ſiat iſta refrenatio,⁊ qualiter iudex numerū teſtiū mo
derabitur:Rn̄.ſi quidē vna pars iam p̄duxit,dȝ iudex admit-
tere aliā partē p̄ducere tot teſtes,quot iſta produxerit, ⁊ qn̄q̃
plures ex cauſa,vt puta ſi ſunt plures teſtes,⁊ quidā volūt de-
ponere ſuper quibuſdā articulis,⁊ quidaȝ ſuper alijs. Si vero
non produxerit alia pars teſtes,ſed vult producere vnū de no-
uo,tunc iudex refrenabit ſcđm qualitatem cauſe. Circa hoc vi-
de gl.ordi.⁊ Inno.in c.cum cauſam.extra eo.titu.

ADDITIO.

a ALEX.¶ Quanquam.An teſtis debet eſſe notus parti: adde
not.in l.ſi.§.j.C.de iure delib.⁊ per gl.in c.cū cauſam.el j.in ver.
de cauſis.extra eo.
b ALEX.¶ Numerū teſtiū.Adde qđ not.Bar.in l.fin.ā.de fer.⁊
in auth.at qui ſemel.C.de proba.⁊ not.cōſuluit Bar.Sed de iu
re ciuili talis refrenatio pōt fieri ad tres teſtes ſup vno articu
lo.Tex.eſt valde no.in l.quoties.⁊ ibi Bar.C.de naufra. lib.xj.
quē ad hoc alleg.Lud.in ſuis not.Et vide Jo.Andr. ⁊ Abb.in
d.c.cum cauſam.⁊ vide c.ſignificauerūt.⁊ qđ ibi not.extra eo.ti.
Adde de refrenatione teſtium. Old.conſi.cxlv.
P.PAV.P.¶ Uide Alex.conſi.v.volu.j.Feli.in c.in noſtra.de te
ſtib.late Alex.conſi.cxlix.ver.poſſit.in ſi.vol.v.⁊ conſi.xcix.ver.
nō obſtāte,eo.vol.Feli.in c.teſtimoniū.de teſti.Alex.cōſil.lxx-
viij.vol.j.⁊ dicit Feli.in c.licet vniuerſis.de teſti.quod qn̄ teſtes
non ſunt omni exceptione maiores,etiam ſi ſint tres,non plene
probant.vide Iaſ.in l.ſi quis ex argētarijs cogentur.col.j.ff.de
eden.Cur.in trac.de teſti.in j.q.Deci.cōſ.cxxxiij.ver.nec obſtat.
dicentem iſtam gl.non habere locum in cauſa graui.

LEX II.

a **I**N teſtibus.[a] In hac l.vſq̃ ad §.lege Iu
lia.procedit iuriſconſultus.
Nam primo ponit theoricam. Secūdo practicam in
genere. Tertio ponit eam per multa reſcripta. Se-
b cūda ibi,in l.teſtiū.Tertia ibi,in §.ideoq̃. ¶ Opp.probatio[b]
eſt facere fidem iudici,vt ā.tit.ij.l.quinquaginta.⁊ l.cum de eta-
te. Si ergo habemus ſidē,de qua hic primo dicitur,non debent
conſiderari mores ⁊ alia. Huius timore facta eſt gl. magna hic,
quod propter ſidem habendā cōſideretur ſides ⁊ grauitas,⁊c.
quia fides per ſe non poteſt conſiderari,niſi ex alijs hoc probe
tur.ī.l.proxi.in princip.

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN